

Redegørelse vedrørende Finanstilsynets tilsyn med Eik Banki P/F i henhold til § 352 a i lov om finansiel virksomhed**Sammenfatning**

Eik Banki P/F ("banken") var moderselskabet i koncernen, der bl.a. bestod af banken selv og datterbanken Eik Bank Danmark A/S. Koncernen som helhed forfulgte i perioden 2004 - 2008 en vækststrategi. Moderbanken øgede i denne periode sine udlån med ca. 100 pct., hvoraf størstedelen af forøgelsen var i 2007. Datterbanken øgede sine udlån i perioden, bl.a. gennem opkøb, med ca. 600 pct. Datterbanken havde også den største forøgelse i 2007 med ca. 150 pct.

Som konsekvens af vækststrategien opbyggedes der i datterbanken en betydelig eksponering mod fast ejendom og byggeri. En eksponering, som efter Finanstilsynets opfattelse skete i forståelse med moderbanken. I takt med, at flere af disse lån blev så store, at datterbanken ikke selv kunne bevilge disse inden for lovens rammer, bevilgede moderbanken såkaldte aflastningsgarantier, dvs. den bevilgede de dele af lånene, som datterbanken ikke selv kunne. Datterbankens høje eksponering mod fast ejendom og byggeri var således et strategisk valg for hele koncernen.

Endvidere finansierede banken også direkte ejendomme beliggende uden for Danmark.

Udover koncernens eksponering mod fast ejendom og byggeri opbyggede banken i perioden 2006-2010 et betydeligt engagement med fonden Eik Grunnurin, som ejede størstedelen af banken. Engagementet udgjorde ved halvåret 2010 mere end 20 pct. af bankens basiskapital. De aktiver, som fonden erhvervede for provenuet af lånet, var i vidt omfang solgt fra den daværende sparekasse til fonden og var af ringe bonitet, hvorfor fonden i realiteten dækkede lånet med bankens egne aktier. Banken og fonden havde sammenfaldende bestyrelser.

Reglerne er efterfølgende ændret, så det ikke længere er muligt at have bestyrelsessammenfald mellem et institut og dets ejerfond, netop for at imødegå uhensigtsmæssighederne ved at den samme bestyrelse kan beslutte handler og bevilge lån hertil mellem to selvstændige selskaber.

Da konjunkturerne vendte i efteråret 2008, viste det sig vanskeligere end forudset af de to banker at få færdiggjort byggerierne, bl.a. grundet manglende likviditet hos kunderne, og de faldende ejendomspriser medførte, at man ikke kunne opnå den forventede realkreditbelåning, hvorfor de to banker selv stod med risikoen.

For de erhvervsejendomme, der var færdigbygget, medførte konjunkturtilbageslaget faldende ejendomspriser, som medførte at disse ejendomme i mange tilfælde var overbelånte. Konjunkturtilbageslaget medførte også, at flere og flere af kunderne fik likviditetsproblemer som følge af større tomgang i ejendommene mv.

Endelig havde banken også andre færøske engagementer særligt inden for fiskeri, hvor boniteten var væsentligt forringet.

I takt med at engagementerne blev forringet i perioden 2007-2010 blev bankens egenkapital reduceret. Den blev i vidt omfang erstattet af fremmedfinansieret kapital, hvilket efterlod banken med en forringet kapitalstruktur og dermed en reduceret tabskapacitet i forhold til nedskrivninger.

Samtidig bar bankens drift præg af, at den i høj grad bevægede sig væk fra sit oprindelige virkeområde, finansiering af fiskeri og erhverv på Færøerne, til boligspekulation i Danmark og i udlandet. Dette var et stort skift både i forhold til portefølje og geografi.

Kreditområdet bar præg af en svag risikostyring og uforsvarlig kreditgivning på et mangelfuldt grundlag. Ledelsen traf beslutninger om store og risikofyldte engagementer uden at følge bankens retningslinjer for kreditgivning eller inddrage kreditafdelingens ressourcer. Yderligere overtrådte banken § 145 i lov om finansiel virksomhed ved at have engagementer, der oversteg 25 pct. af basiskapitalen.

Finanstilsynet var på undersøgelse i banken i 2006, 2009 og 2010. På undersøgelsen i 2009 konstaterede Finanstilsynet, at ca. 30 pct. af de gennemgåede engagementer havde svaghedstegn.

Finanstilsynet gjorde løbende i breve og undersøgelser fra 2006 og frem datterbanken opmærksom på de risici, den påtog sig i relation til den høje udlånsvækst. Både for så vidt angik bekymringen for en prisboble på boligmarkedet, som i sagens natur ville ramme koncernen særligt hårdt, samt mere specifikt advarslerne mod en fortsat vækst på udlånene.

Den administrerende direktør i banken var også bestyrelsesformand i datterbanken og var dermed godt informeret om, hvilken strategi der var lagt for vækst i datterbanken.

På baggrund af den tabte egenkapital i datterbanken, som følge af de store tab på ejendomsengagementer, samt forringelserne i moderbankens egne engagementer, fastsatte Finanstilsynet den 27. september 2010 et solvenskrav til banken på 22,75 pct. mod bankens eget opgjorte på 10,93 pct.

Banken indgik derfor den 30. september 2010 en betinget overdragelsesaf-tale med Finansiell Stabilitet A/S, således at alle aktiviteterne i banken den 14. oktober 2010 blev endeligt overdraget til Finansiell Stabilitet A/S' datterselskab Eik Banki Føroya P/F.

Bankens manglende opfyldelse af solvenskravene i lov om finansiell virksomhed § 124 var både forårsaget af omstændigheder, som vedrørte bankens interne forhold, samt nogle eksterne omstændigheder vedrørende den generelle økonomiske udvikling i Danmark på daværende tidspunkt, som banken ikke havde direkte indflydelse på, men som banken ikke havde gar-deret sig tilstrækkeligt imod.

1. Redegørelsens formål og retlige grundlag

Denne redegørelse udarbejdes og offentliggøres i henhold til § 352 a i lov om finansiell virksomhed:

§ 352 a

I tilfælde, hvor en finansiell virksomhed er erklæret konkurs, størstedelen af den finansielle virksomheds drift er ophørt eller overdraget, eller hvor et forsikringsselskabs forsikringsbestand er taget under administration, udarbejder Finanstilsynet en redegørelse for årsagerne hertil, hvis et af nedenævnte forhold er indtruffet i forbindelse med eller i en kortere periode forud for virksomhedens konkurs m.v.:

- 1) Finansiell Stabilitet A/S har medvirket ved overdragelsen af virksomheden, jf. §§ 7 eller 8 i lov om finansiell stabilitet, eller staten har lidt tab på en individuel statsgaranti i medfør af § 16 a i lov om finansiell stabilitet.*
- 2) Staten har lidt tab på kapital indskudt i virksomheden i medfør af lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter eller på ejerbeviser, som staten har erhvervet som led i konverteringen af sådan kapital.*
- 3) Staten i øvrigt har ydet garanti eller stillet midler til rådighed for virksomheden, dens kreditorer eller en erhverver af hele eller dele af virksomheden.*

Stk. 2. Finanstilsynet skal offentliggøre redegørelsen efter stk. 1. I forbindelse med offentliggørelsen finder § 354 ikke anvendelse, medmindre oplysningerne vedrører kundeforhold eller tredjemand, der er eller har været involveret i forsøg på at redde den pågældende finansielle virksomhed.

Stk. 3. Redegørelsen efter stk. 1 skal beskrive Finanstilsynets rolle under forløbet op til konkursen m.v.

Stk. 4. Finanstilsynets pligt til at udarbejde en redegørelse efter stk. 1 omfatter også de finansielle virksomheder, som opfyldte bestemmelsens krav efter den 1. marts 2009.

Formålet med redegørelsen er at sikre mest mulig offentlighed om baggrunden for bankens økonomiske sammenbrud og Finanstilsynets rolle i forløbet op til sammenbruddet.

I redegørelsen beskrives Finanstilsynets tilsyn med banken fra 2006 og frem til den 14. oktober 2010, hvor banken endeligt indgik aftale med Finansiell Stabilitet A/S om at lade sine aktiviteter overgå til et af Finansiell Stabilitet A/S ejet datterselskab eller til en af Finansiell Stabilitet A/S anvist køber. I denne periode blev der foretaget en ordinær inspektion i banken i juni 2006 og samt to funktionsundersøgelser i henholdsvis august 2009 og september 2010. Derudover pågik der andre tilsynsmæssige aktiviteter.

Redegørelsen indeholder en beskrivelse af:

- Finanstilsynets væsentligste konklusioner fra undersøgelsen af banken i juni 2006.
- Finanstilsynets væsentligste konklusioner fra undersøgelsen af banken i august 2009.
- Øvrige tilsynsaktiviteter i perioden 2006 til 2010.
- Finanstilsynets væsentligste konklusioner fra undersøgelsen af banken i september 2010.

Redegørelsen indeholder ikke en fuldstændig gennemgang af alle Finanstilsynets sager vedrørende banken. Sager, som er fundet at være uden betydning for vurderingen af Finanstilsynets varetagelse af tilsynet i forhold til banken, er udeladt.

Finanstilsynet er sædvanligvis afskåret fra at give fortrolige oplysninger om de enkelte pengeinstitutter som følge af Finanstilsynets lovbestemte, skærpede tavshedspligt, jf. lov om finansiell virksomhed, § 354. Loven giver i § 352 a, stk. 1 og 2, imidlertid mulighed for at videregive oplysninger under følgende forudsætninger:

- Finansiell Stabilitet A/S har medvirket ved overdragelsen af virksomheden, jf. §§ 7 eller 8 i lov om finansiell stabilitet, eller staten har lidt tab på en individuel statsgaranti i medfør af § 16 a i lov om finansiell stabilitet.
- Staten har lidt tab på kapital indskudt i virksomheden i medfør af lov om statsligt kapitalindskud i kreditinstitutter eller på ejerbeviser, som staten har erhvervet som led i konverteringen af sådan kapital.
- Staten har i øvrigt ydet garanti eller stillet midler til rådighed for virksomheden, dens kreditorer eller en erhverver af hele eller dele af virksomheden.

I sagen om banken er samtlige betingelser for at offentliggøre en redegørelse med hjemmel i lov om § 352 a i lov om finansiel virksomhed opfyldt. Finansiel Stabilitet har medvirket ved overdragelsen af virksomheden, staten har lidt tab på kapitalindskudt i banken, og staten havde ydet garanti for dele af bankens funding.

2. Årsagerne til bankens sammenbrud

2.1. Etablering af banken

Banken blev stiftet den 24. august 1832 som en selvejende institution under navnet Føroya Sparikassi. I 1991 blev den selvejende institution omdannet til en garantsparekasse, som i 2002 herefter blev omdannet til et sparekaseaktieselskab med en sparekassefond som majoritetsejer. Ved omdannelsen fik de tidligere garantier mulighed for at konvertere deres garantkapital til aktier i banken. I 2006 skiftede banken navn til Eik Banki P/F.

I 2001 deltog den daværende sparekasse i stiftelsen af Kaupthing Bank Danmark A/S med en ejerandel på 20 pct. Den 31. december 2004 overtog den omdannede bank Kaupthing Banks ejerandel, og Kaupthing Bank Danmark A/S blev herefter til Eik Bank Danmark A/S. Den forretningsstrategiske baggrund for overtagelse af datterbanken var ønsket om risikospredning og mindre afhængighed af og sårbarhed over for færøsk økonomi, først og fremmest udviklingen i fiskeriet. Det var således målet, at en del af indtægterne skulle stamme fra aktiviteter uden for Færøerne.

I 2007 købte Eik Bank Danmark A/S internetbanken SkandiaBanken A/S, Privestor Fondsmæglerselskab A/S samt Tidsskriftet Finansnyt A/S, hvorefter selskaberne blev fusioneret med Eik Bank Danmark A/S som det fortsættende selskab. Inden fusionen blev bilfinansieringsdelen i SkandiaBanken solgt til Banco Santander i november 2007. Internetbanken gav en stor tilgang af retailkunder og Eik Bank Danmarks balance blev mere end fordoblet.

Den 31. december 2007 købte banken Kaupthing Banks færøske afdeling og fik hermed tilført engagementer for i alt netto 957 mio. kr. og indlån for 284 mio. kr.

2.2. Bankens risikoprofil

Bankens primære forretningsområde var udlånsvirksomhed og udlånet til erhverv fordelte sig på forskellige brancher. Banken havde ydet lån til finansiering af investeringsejendomme og bygge- og projektf finansiering, fiskeri, fremstillingsvirksomhed, råstofudvinding og forsyningsvirksomheder mv.

Tabel 1. Udlån og garantier fordelt på brancher i procent ultimo året.

Branche	2007	2008	2009
Erhverv i alt	59	57	60
<i>Fiskeri</i>	9	9	8
<i>Fremstilling mv.</i>	7	10	11
<i>Bygge- og anlægssektor</i>	4	5	7
<i>Handel, restauration og hotel</i>	6	5	6
<i>Transport og telekommunikation mv.</i>	4	4	4
<i>Finans og forsikring mv.</i>	10	12	12
<i>Ejendomsadministration og ejendoms handel mv.</i>	12	10	9
<i>Andre industrier</i>	7	2	2
Privat	39	40	38
Offentlige myndigheder	2	3	3

Bankens sammensætning mellem udlån og garantier til private og erhverv havde i perioden 2007 til 2009 været stort set uændret, om end der var en svag tendens til en større koncentration mod erhverv, jf. tabel 1.

Tabel 2 viser udviklingen i udvalgte regnskabstal for banken i perioden 2006 til 2010. Fra 2006 til 2007 oplevede banken en markant udlånsvækst på ca. 2,7 mia. kr. svarende til 53 pct. Ligeledes oplevede banken i årene 2006 til 2009 en stigning i dens akkumulerede nedskrivninger og hensættelser, der steg med 184 pct. i perioden.

Hertil kom, at kvaliteten af kapitalen blev forringet som følge af en reduktion af egenkapitalen og en forøgelse af fremmedfinansieringen. Banken blev således mindre modstandsdygtig overfor tab.

Tabel 2. Udvalgte regnskabstal fra 2006-2010H1 i 1.000 kr.

Resultatopgørelse	2006	2007	2008	2009	2010H1
Netto rente- og gebyr-indtægter	271.737	387.775	466.340	400.768	241.144
Kursreguleringer	28.180	148.100	-251.269	-39.366	-9.218
Nedskrivninger på udlån m.v.	-39.356	17.160	251.516	197.330	-19.205
Resultat før skat	280.262	437.451	-449.203	-312.977	23.765
Balance					
Udlån	5.191.433	7.932.413	8.189.632	8.136.068	8.401.900
Indlån	5.656.873	6.144.839	6.613.189	6.497.925	7.341.647
Akkumulerede nedskrivninger og hensættelser	188.192	214.369	354.317	533.594	518.979
Balance	10.848.850	14.558.189	13.643.272	12.943.976	18.397.001
Egenkapital	1.208.763	2.103.982	1.635.301	1.344.005	1.347.040
Basiskapital	1.002.018	2.095.341	1.907.395	1.881.956	2.075.433
Likviditetsoverdækning	100,8	71,4	118,9	156,1	346,9

3. Finanstilsynets tilsyn med banken

3.1. Finanstilsynets undersøgelse i juni 2006

Finanstilsynet gennemførte en ordinær fuld undersøgelse af banken i juni 2006, i hvilken forbindelse der blev givet følgende påbud:

3.1.1 Bestyrelsens forhandlingsprotokol

Finanstilsynet konstaterede ved læsning af bestyrelsesprotokollen, at bestyrelsen ikke løbende fik rapportering om de af direktionen bevilgede engagementer. Rapportering til bestyrelsen skulle ske på alle de områder, hvor der var fastsat grænser for direktionen, og rapporteringen skulle redegøre for udnyttelsen af de fastsatte rammer eller placeringsgrænser (risikomål). Bestyrelsen blev påbudt at sørge for, at dette skete.

Finanstilsynet konstaterede endvidere mangler i bestyrelsens protokol. Bestyrelsen blev påbudt at drage omsorg for, at det blev afhjulpet fremadrettet.

Endeligt konstaterede Finanstilsynet ved gennemlæsningen af forhandlingsprotokollen, at bestyrelsen ikke havde taget stilling til bankens it-sikkerhedspolitik og it-beredskabsplan. Endvidere skulle der foreligge en it-beredskabsplan, hvis målsætning var godkendt af bestyrelsen. Bestyrelsen blev påbudt at sikre, at dette skete.

3.1.2 Markedsrisikoområdet

Finanstilsynet konstaterede, at banken ikke havde den nødvendige tilladelse som værdipapirhandler. Finanstilsynet var dog ved at behandle en ansøgning om ovennævnte tilladelse.

Finanstilsynet konstaterede, at der manglede intern kontrol af medarbejdernes overholdelse af instruksbeføjelser. Banken blev således påbudt at sikre, at det fremover blev kontrolleret, at grænserne for risikotagning blev overholdt på alle organisatoriske niveauer.

Finanstilsynet fik oplyst, at to medarbejdere handlede valuta uden skriftlig instruks hertil, hvorfor det blev påbudt banken at udarbejde skriftlige og kontrollerbare instrukser til alle, der kunne disponere på udlandsområdet.

3.1.3 Kapitaldækningsopgørelse

Det blev konstateret, at banken manglede at fradrage kapitalandele og efterstillet kapitalindsud i et andet kredit- eller finansieringsinstitut, der oversteg 10 pct. af sidstnævntes aktiekapital, i bankens basiskapital. Samtidig blev det konstateret, at banken manglede at fradrage andre kapitalandele samt efterstillede kapitalindsud i kredit- og finansieringsinstitutter end de i (daværende) § 125, stk. 6, i lov om finansiel virksomhed nævnte, der tilsammen oversteg 10 pct. af bankens basiskapital jf. (daværende) § 125, stk. 7.

Finanstilsynet påtalte, at banken ikke havde opgjort solvensprocenterne korrekt. De korrekt opgjorte solvensprocenter var højere end lovens minimumskrav.

Banken blev påbudt at udarbejde forretningsgange for opgørelse og kontrol af sin og koncernens solvens.

3.1.4 Kreditrisikoområdet

Bestyrelsen blev, som led i en ajourføring af sin kreditpolitik, påbudt at tilføje en stillingtagen til bankens nye forretningsområde, finansiering af ejendomsprojekter i Danmark, hvilket blandt andet skete via aflastningsgarantier, som banken stillede i favør af datterbanken Eik Bank Danmark.

3.1.5 Forebyggende foranstaltninger mod af hvidvask

Finanstilsynet konstaterede, at banken ikke indhentede den nødvendige og lovpligtige identifikation/legitimation ved oprettelse af nye kunder. Finanstilsynet påtalte derfor overtrædelsen af § 4 i bekendtgørelse for Færøerne af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge og påbød den daværende sparekasse at drage omsorg for, at lovens krav om kundelegitimation overholdtes i fremtiden.

3.1.6 Engagementsgennemgang – store engagementer

Finanstilsynet gennemgik ved undersøgelsen 52 indberettede engagementer samt 4 nye engagementer, som var større end 10 mio. kr.

Gennemgangen af de engagementer, som var større end 10 mio. kr., gav anledning til nedenstående karakterfordeling

Tabel 3. Bonitetsfordelingen

Bonitetsfordeling – engagementer > 10 mio. kr.				
Karakter	Antal	Pct.	Volumen	Pct.
3	11	20	707.839	23
2a	29	52	1.765.069	57
2b	4	7	61.501	2
1a	12	21	545.181	18
1b	0	0	0	0
Total	56	100	3.079.590	100

Finanstilsynet påbød banken at tilbageføre 22,5 mio. kr. i hensættelser og forøge værdien af kapitalandele i et selskab med 12 mio. kr. med henblik på, at kapitalandelen skulle optages til indre værdi.

3.1.7 Stikprøveengagementer

Stikprøvegennemgangen omfattede 175 engagementer ud af 4.066 engagementer mellem 250 t.kr. og 10 mio. kr., som blev tilfældigt valgt inden for strata, der tog udgangspunkt i størrelse og svaghedstegn, såsom overtræk eller hensættelser.

Gennemgangen af stikprøveengagementerne gav anledning til nedenstående karakterfordeling for population (250 t.kr – 10 mio. kr.):

Tabel 4. Karakterfordelingen på stikprøveengagementerne.

Estimeret for hele populationen				
Risiko	0,25-10 (M)	0,25-0,75 (U)	0,75-10 (U)	I alt
Saldo				
3	0 %	78 %	45 %	50 %
2a	40 %	18 %	36 %	31 %
2b	0 %	4 %	19 %	12 %
1a	60 %	0 %	0 %	7 %
1b	0 %	0 %	0 %	0 %
x	0 %	0 %	0 %	0 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %

M betyder " med svaghedstegn". U betyder "uden svaghedstegn". X betyder "udgået".

Finanstilsynet henledte bankens opmærksomhed på de stikprøveengagementer, der fik tildelt karakteren 2b, hvor en negativ ændring i indtjening og/eller formueforhold kunne medføre, at der opstod et hensættelsesbehov.

3.2 Korrespondance vedrørende bankens likviditetssituation

Den 1. februar 2008 anmodede Finanstilsynet udvalgte pengeinstitutter om en redegørelse i relation til deres aktuelle likviditetssituation. Blandt disse var Eik Banki koncernen.

Banken redegjorde ved brev af 4. februar 2008 for koncernens likviditetssituation, ligesom banken indsendte materiale som dokumentation. På dette grundlag anmodede Finanstilsynet i brev af 19. februar 2008 banken om at indsende tilsvarende oversigter over koncernens likviditet pr. 29. februar 2008.

Banken leverede det ønskede materiale den 7. marts 2008. Heraf fremgik det, at banken ikke havde fastsat et minimum for likviditetsoverdækning for banken eller koncernen i § 70 instruksen til direktionen. Bankens interne krav til likviditeten var at have en overdækning på moderselskabsniveau på 50 pct. og på koncernbasis i intervallet 40-50 pct. i forhold til lovens krav. Banken oplyste, at man i praksis tilstræbte at have en højere overdækning.

På daværende tidspunkt foretog banken ikke stresstests af likviditetens udvikling, hvilket dog forventedes indført i første halvår 2008. Banken havde ikke en egentlig beredskabsplan, men havde i praksis taget stilling til, hvordan man ville forholde sig, hvis likviditetsoverdækningen kom under bankens fastsatte minimumsgrænse. Der forelå ikke skriftlige retningslinjer for fordelingen af bankens funding eller for indberetning af manglende opfyldelse af likviditetskravene.

3.3 Kontrol af bankens årsrapport for 2008

I brev af 24. juni 2009 oplyste Finanstilsynet bankens bestyrelse om, at Finanstilsynet på vegne af Fondsrådet havde foretaget kontrol af bankens årsrapport for 2008, og at man i den forbindelse havde konstateret en række forhold og fravigelser fra regnskabsreglerne, der kunne være væsentlige for vurderingen af årsrapporten. Finanstilsynet anmodede derfor banken om at kommentere og redegøre for de konstaterede forhold.

Finanstilsynet havde blandt andet konstateret, at banken ved overgang til nye regnskabsregler ikke havde taget udgangspunkt i en åbningsbalance pr. 1. januar 2007, og at sammenligningstallene dermed ikke var blevet korrigeret som følge af overgangen til de nye regler. Der var ikke heller ikke foretaget en værdiregulering af bankens ejendomme og værdiforringelsestest af goodwill som krævet i medfør af regnskabsreglerne, og af den ændrede regnskabspraksis. Herudover indeholdt bankens årsrapport for 2008 kun

oplysninger om udlån, der var individuelt nedskrevet og ikke om de gruppevis nedskrivninger.

I en efterfølgende korrespondance svarede banken blandt andet ved breve af 15. juli og 17. august 2009. Herudover fik banken udkast til afgørelse i høring og kom med bemærkninger hertil i brev af 27. oktober 2009. Banken anførte i sine svar blandt andet, at den erkendte, at enkelte regnskabsposter var behæftet med fejl relateret til indregning og måling og/eller fejl vedrørende klassifikation og præsentation i resultatopgørelsen, men at den ikke mente, at dens beslutning om ikke at ændre primo balancen for 2007 som følge af overgangen til de nye regnskabsregler påvirkede rigtigheden af bankens balance pr. 31. december 2007. Endvidere anførte banken, at de af Finanstilsynet konstaterede fravigelser ikke var af en sådan karakter, at de burde medføre krav om udsendelse af korrigerende eller supplerende information til årsrapporten for 2008 eller krav om offentliggørelse af en ny årsrapport for 2008.

Den 10. november 2009 traf Fondsrådet afgørelse i sagen. Fondsrådet vurderede, at bankens årsrapport fra 2008 led af mange forskellige fejl, både grundlæggende fejl opstået som følge af overgangen til den nye regnskabsbekendtgørelse samt yderligere væsentlige fejl. Fondsrådet påbød banken at udarbejde og offentliggøre en ny årsrapport for 2008. Dette efterkom banken den 23. november 2009.

Den talmæssige betydning af udarbejdelsen af en ny årsrapport var størst på resultatopgørelsen, idet resultatet for 2008 blev forværret med ca. 11 pct.. Derimod var effekten mindre for så vidt angik balance og egenkapital, idet den samlede effekt på koncernens aktiver var på 41 mio. kr. ultimo 2008, hvilket svarede til 0,19 pct. Den samlede effekt på egenkapitalen ultimo 2008 udgjorde 1 mio. kr., svarende til 0,06 pct.

Fejlene i årsrapporten for 2008 vurderes samlet set ikke at have haft betydning for bankens sammenbrud.

3.4 Finanstilsynets undersøgelse i august 2009

Formålet med undersøgelsen i august 2009 var at foretage en gennemgang af bankens opgjorte solvensbehov pr. ultimo juni 2009 til brug for Finanstilsynets vurdering af bankens ansøgning om statsligt kapitalindskud. Undersøgelsen var en funktionsundersøgelse med fokus på kreditområdet, og Finanstilsynet gennemgik og vurderede derfor ikke de øvrige tillæg, som banken havde afsat til solvensbehov. Den primære risiko var kreditterne, og fokus ved undersøgelsen var derfor lagt her.

Finanstilsynet gennemgik bankens 74 største engagementer, inkl. de 10 største nedskrivningsengagementer. Engagementerne blev opgjort pr. ultimo juni 2009.

Tabel 5. Boniteten af bankens engagementer

	Antal enga- gementer	Antal i pct.	Volumen i pct.
Meget gode engagementer (3)	14	18,9	13,3
Gode og mindre gode engagementer (2a)	38	51,3	57,0
Svage engagementer uden nedskrivning (2b)	10	13,5	18,8
Nedskrivningsengagementer (1a)	12	16,2	10,9
I alt	74	100,0	100,0

Gennemgangen af engagementerne gav anledning til følgende bemærkninger og tilsynsreaktioner:

Finanstilsynet gav banken en risikooplysning om at henlede sin opmærksomhed på engagementerne med karakteren 2b, hvor en negativ ændring i indtjening og/eller formueforhold kunne bevirke, at der opstod et nedskrivningsbehov.

Ved undersøgelse bemærkede Finanstilsynet, at banken i sin opgørelse af solvensbehov pr. 30. juni 2009 ikke havde reserveret kapital til dækning af geografisk koncentration, og at banken endvidere ikke var af den opfattelse, at man opererede på et marked med geografisk koncentration. Finanstilsynet gav banken et påbud om at vurdere bankens risiko vedrørende reservation af kapital til dækning af geografisk koncentration.

Slutteligt gennemgik Finanstilsynet bankens opgørelse af kreditrisikoen, der indgik med et tillæg i det individuelle solvensbehov pr. 30. juni 2009. Finanstilsynet fandt ikke grundlag for at fastsætte et højere tillæg angående kreditrisikoen til det individuelle solvensbehov. Finanstilsynet havde ingen bemærkninger til det samlede aktuelle resultat af bankens solvensbehovsopgørelse.

3.5 Statsligt kapitalindskud

Efter anmodning fra Økonomi- og Erhvervsministeriet afgav Finanstilsynet i september 2009 en udtalelse vedrørende banken til brug for ministeriets behandling af bankens ansøgning om statsligt kapitalindskud. Udtalelsen indeholdt bl.a. følgende:

"Sammenfatning

Vurderingen er foretaget på grundlag af bankens ansøgning og materiale i tilsynet. Det opgjorte solvensbehov udtrykker risikoprofilen og risikovurderingen på opgørelsestidspunktet. En fremtidig opgørelse vil kunne give et andet resultat.

Tilsynets konklusion er, at Eik Banki P/F og Eik Banki P/F-koncernen med hovedsæde i Torshavn på det foreliggende grundlag opfylder solvenskravene i Anordning om ikrafttræden for Færøerne af lov om finansiel virksomhed, hvilket betyder, at bankens respektive koncernens solvensbehov opgjort i

procent vurderes at være lavere end bankens respektive koncernens faktiske solvensprocent. Denne vurdering er dog forbundet med en vis risiko, dels fordi koncernen fortsat kører med underskud og dels fordi solvensbufferen på koncernniveau må anses for at være relativ beskedent. Hertil kommer at moderbanken har en betydelig branchemæssig og geografisk koncentration samtidig med, at datterbanken i Danmark har stor koncentration indenfor ejendomsbranchen.

De samlede nedskrivninger på udlån og tilgodehavender i koncernen, som udgøres af Eik Banki P/F og Eik Bank Danmark A/S, var 554 mio. kr. i 2008 og 203 mio. kr. i første halvdel af 2009.”

I relation til seneste undersøgelse af banken anførte Finanstilsynet i udtalelsen følgende:

”Moderbanken er senest blevet ordinært undersøgt i juni 2006. Datterbanken Eik Bank Danmark, som jo har fået stillet hybrid kernekapital til rådighed af staten, blev undersøgt i november 2008. I anledning af ansøgningen fra Eik Banki foretog tilsynet i uge 35 i år en funktionsundersøgelse af kreditområdet med henblik på at underbygge sin vurdering af såvel bankens som koncernens solvensbehov.

Bankens 74 største engagementer incl. de 10 største nedskrivningsengagementer blev gennemgået og stresstestet og kombineret med et estimat for tabsrisikoen på hele udlånsspopulationen. Den gennemgåede engagementsmasse udgjorde 6.169 mio. kr., svarende til ca. 56 % af bankens samlede engagementsmasse. Ca. 30 % af det gennemgåede engagementsvolumen incl. den del, der er hæftet en nedskrivning på, må betegnes som kreditsvagt. Undersøgelsens konklusion er, at tilsynet ikke har grundlag for at tilsidesætte bankens eller koncernens opgørelse af det aktuelle solvensbehov.”

Staten foretog et kapitalindskud på 327 mio. kr. i banken.

3.6 Individuel statsgaranti

Ved en ændring af lov om finansiel stabilitet, som trådte i kraft den 4. februar 2009, blev der etableret en ordning, efter hvilken den danske stat via Finansiell Stabilitet A/S ydede individuel statsgaranti for ny eller eksisterende gæld.

Banken modtog en individuel statsgaranti på 6,6 mia. kr., og i den forbindelse anmodede Finansiell Stabilitet A/S fonden Eik Grunnurin om at forpligte sig til at tilføre kapital til banken, såfremt der opstod solvensmæssige problemer.

Datterbanken Eik Bank Danmark A/S ansøgte ligeledes om individuel statsgaranti. I forbindelse med tildelingen af denne stillede moderbanken efter

krav fra Finansiell Stabilitet A/S en garanti om, at banken ville understøtte datterbanken, såfremt den fik solvensmæssige problemer.

Finanstilsynet var ikke involveret i denne proces.

3.7 Tilsynsdiamanten

I juni 2010 introducerede Finanstilsynet den af tilsynet udarbejdede tilsynsdiamant for banken. Tilsynsdiamanten opstiller en række pejlemærker for, hvad der som udgangspunkt anses for at være pengeinstitutvirksomhed med forhøjet risiko. Pejlemærkerne skal hjælpe pengeinstitutterne til ikke at påtage sig overdrevne risici samt at gøre det muligt for sunde pengeinstitutter at drive profitabel bankvirksomhed, herunder yde den nødvendige kredit til virksomheder og husholdninger.

Finanstilsynet oplyste, at der ville ske en indfasning af tilsynsdiamanten frem mod ultimo 2012 for at give pengeinstitutterne mulighed for at tilpasse sig gradvist. Fra ultimo 2012 ville Finanstilsynet iværksætte en systematisk overvågning af institutternes overholdelse af pejlemærkerne.

Finanstilsynet orienterede banken om, at den baseret på indberetningen pr. ultimo 2009 havde et funding-ratio på 1,25 samt en koncentration på store engagementer på 117,9 pct., og at banken derfor overskred de pejlemærker i tilsynsdiamanten, som vedrørte stabil funding og store engagementer.

Efter indfasningen af tilsynsdiamanten ultimo 2012 ville disse overskridelser kunne indebære, at Finanstilsynet ville give banken en risikooplysning, der skulle offentliggøres. Finanstilsynet tilskyndede derfor bestyrelsen til at forholde sig til disse oplysninger, samt at lægge og gennemføre en strategi, der kunne modvirke overskridelserne af pejlemærkerne, hvis instituttet efter ultimo 2012 ville undgå tilsynsreaktioner.

3.8 Redegørelse for forhold i bankens revisionsprotokollat for 2009 samt bankens vurdering af, hvorvidt fonden Eik Grunnurin ville være i stand til at tilføre banken kapital

I 2010 anmodede Finanstilsynet banken om at redegøre for hvordan den ville følge op på revisorernes bemærkninger til årsrapporten for 2009 om, at der burde foretages en løbende opfølgning på aktiviteterne i EIK Markets af alle vedkommende risici. Samt at der manglede skriftlige forretningsgange på fondsområdet og en funktionsbeskrivelse for Risk Manager samt dokumentation for afstemning af depot. Finanstilsynet anmodede banken om en handlingsplan samt en tidsramme for opfølgningen.

Yderligere anmodede Finanstilsynet banken om at redegøre for, hvorledes banken påtænkte at rette op på det faktum, at kun 10 pct. af kunderne oprettet før 1999 havde indsendt legitimering til banken, og at redegøre for bestræbelserne for at forbedre regnskabsprocessen.

Herudover anmodedes banken om at give en vurdering af, hvorledes EIK Grunnurin ("fonden") ville være i stand til at tilføre kapital til banken jf. betingelserne stillet af Finansiell Stabilitet A/S i forbindelse med indgåelse af aftale om individuel statsgaranti, samt at redegøre for initiativer til forbedring af regnskabsprocessen.

I 2011 svarede banken på Finanstilsynets spørgsmål vedrørende fondens evne til at tilføre banken kapital i henhold til aftalen om individuel statsgaranti.

Banken oplyste, at dens vurdering af fondens evne til at tilføre banken kapital byggede på fondens årsregnskab for 2009, der pr. ultimo 2009 viste aktiver for 1,3 mia. kr. og en egenkapital på 853,1 mio. kr. Yderligere oplyste banken, at fonden havde tilført banken 80 mio. kr. i ansvarlig lånekapital den 19. marts 2010, samt 151 mio. kr. i ansvarlig lånekapital pr. 17. juni samme år, dvs. i alt 231 mio. kr.

Det var bankens opfattelse, at fonden, hvis nødvendigt, ville være i stand til at tilvejebringe yderligere kapital i størrelsesordenen 100 mio. kr. ved salg af unoterede kapitalandele og fast ejendom.

Ved brev af 27. august 2010 redegjorde banken for de af Finanstilsynet påpegede forhold, der vedrørte revisionsprotokollaterne og årsrapporten for 2009. Banken svarede vedrørende EIK Markets, at en stor del af den omtalte rapportering tidligere foregik via månedsregnskabet, men at banken efter konverteringen til SDC ikke havde været i stand til at udarbejde et månedsregnskab efter den gamle skabelon. Banken oplyste, at den forventede at have bragt forholdet i orden til september samme år, og beskrev samtidig de rapporteringer, der blev foretaget for at overvåge EIK Markets.

Vedrørende legitimering af kunderne svarede banken, at i skrivende stund var kun 19 pct. behørigt legitimeret. Dette skyldtes arbejdet med at konvertere bankens IT-systemer til SDC, hvilket havde beslaglagt en del ressourcer. Banken havde ifølge egne oplysninger iværksat en række interne tiltag der skulle fremskynde processen.

For så vidt angik regnskabsprocessen beskrev banken, at overgangen til SDC samt manglende rutine hos medarbejderne forsinkede en rettidig levering af de nødvendige data. Banken mente, at skiftet til SDC samt opgradering af teamet omkring finansafdelingen ville hindre sådanne forsinkelser fremover.

Før Finanstilsynet nåede at følge op på den ovenfor beskrevne korrespondance startede den proces, som ultimativt førte til, at banken overgik til Finansiell Stabilitet A/S.

3.9 Finanstilsynets undersøgelse i september 2010

Finanstilsynet afholdt den 15. september 2010 et møde med bankens formandskab, direktion og kreditansvarlige underdirektør. Finanstilsynet havde til brug for mødet indkaldt 10 af koncernens engagementer. Finanstilsynet fandt på baggrund af mødet og det indsendte materiale, at det var nødvendigt at foretage en funktionsundersøgelse af datterbankens kreditter.

Den 20. september 2010 påbegyndte Finanstilsynet funktionsundersøgelsen af datterbanken, og det blev samme dag besluttet at fremrykke undersøgelsen af banken til den 23. september 2010, idet Finanstilsynet vurderede, at der var et ikke ubetydeligt nedskrivningsbehov samt kreditreservationer.

Den 23. september 2010 startede undersøgelsen af banken, hvor Finanstilsynet gennemgik 37 engagementer, heraf bankens 35 største engagementer. Gennemgangen svarede til 56 pct. af bankens samlede engagementsvolumen.

Den 24. september 2010 blev der afholdt et møde med banken samt datterbanken, hvor bankerne blev orienteret om forløbets konklusioner. De gennemgåede engagementer i datterbanken var særdeles risikofyldte samt af dårlig bonitet. Engagementerne i banken var af en noget bedre bonitet. Et enkelt engagement gik igen i begge banker, hvor Finanstilsynet vurderede, at det pågældende engagement skulle nedskrives fuldt ud.

Datterbanken gjorde indsigelser mod Finanstilsynets vurdering af nedskrivningsbehovet på 4 konkrete engagementer, hvoraf det ene engagement også lå i banken. På baggrund af indsigelserne blev det besluttet, at de pågældende engagementer skulle forelægges ved et ekstraordinært Fondsrådsmøde den 27. september 2010.

Den 27. september 2010 modtog Finanstilsynet orientering om, at datterbanken havde fremsat krav om tilførsel af ansvarlig kapital fra banken, i overensstemmelse med de betingelser, der var forhandlet på plads med Finansiell Stabilitet A/S i forbindelse med indgåelse af aftalen om den individuelle statsgaranti.

3.9.1 Fastsættelse af solvenskrav for banken

På baggrund af undersøgelsen fastsatte Finanstilsynet efter forelæggelse for det Finansielle Virksomhedsråd den 27. september 2010 et solvenskrav til banken.

Banken havde opgjort solvensbehovet til 10,9 pct. (svarende til en tilstrækkelig basiskapital på 997 mio. kr.), hvor Finanstilsynet på baggrund af undersøgelsen fandt, at der skulle fastsættes et solvenskrav på 25,7 pct. (svarende til en tilstrækkelig basiskapital på 2.285 mio. kr.).

Solvenskravet indebar dermed en forøgelse af kravet til den tilstrækkelige basiskapital på 1.288 mio. kr. Forskellene mellem bankens og Finanstilsynets opgørelser kunne primært forklares med, at Finanstilsynet i sin opgørelse solvensbelastede egenkapitalen i datterbanken, da Finanstilsynet havde stillet et kapitalkrav til banken, samt en forskellig vurdering af boniteten af de største engagementer.

Solvenskravet blev fastlagt under forudsætning af, at der blev fundet en løsning for datterbanken, således at bankens risiko ikke ville blive større end kapitalandelen på 911 mio. kr. I tilfælde af, at risikoen blev større, ville solvenskravet skulle øges tilsvarende.

Der skulle endvidere tages hensyn til risikoen for, at der som følge af en regulering af værdien af kapitalandelene i datterbanken samt nedskrivninger ville ske en reducere af kernekapitalen, hvilket ville reducere muligheden for at medregne efterstillet kapital.

Den 27. september 2010 forelagde Finanstilsynet sagen vedrørende manglende konstatering af OIV (Objektiv Indikation for Værdiforringelse) og manglende nedskrivninger i Eik Bank koncernen for Fondsrådet. På baggrund heraf sendte Finanstilsynet den 28. september 2010 et brev til den danske datterbank, hvor Finanstilsynet påbød banken at foretage nedskrivninger for 708 mio. kr. på udvalgte engagementer samt at genvurdere tidspunktet for, hvornår OIV var indtrådt.

3.9.3 Frist for opfyldelse af lovens solvenskrav samt overdragelse af bankens aktiviteter til Finansiell Stabilitet A/S

Banken fik frist til opfyldelse af kapitalkravet til den 30. september kl. 18.00, med mulighed for forlængelse.

Den 30. september 2010 anmodede banken om forlængelse af fristen indtil den 9. november 2010 med følgende begrundelse:

- at banken havde modtaget interessetilkendegivelser fra forskellige investorer, og det derfor var bankens opfattelse, at det ville være muligt at få tilført den nødvendige kapital gennem en aktieemission,
- at banken fortsat var beneficiant af en hensigtserklæring fra TF Holding P/F,
- at banken var blevet stillet i udsigt, at der ville komme en skriftlig tilkendegivelse fra Landstyre,
- at der i nyere tid i finansielle virksomheder var opnået betydelige tegningsbeløb i emissioner, hvor udstedelsen var sket til lave kurser og med stor udvanding, eventuel fuld udvanding af eksisterende aktier, således at der var sket overtegning.

Finanstilsynet imødekom ikke anmodningen om fristforlængelse med den begrundelse, at banken blev pålagt et solvenskrav på 2.285 mio. kr., hvor kravet var under forudsætning af, at banken kunne frigøres uden yderligere

tab end bankens bogførte kapitalandel i datterbanken på 911 mio. kr. Forudsætningen var dog bortfaldet, da datterbanken havde effektueret den afgivne moderselskabsgaranti og solvenskravet derfor ville øges med 313 mio. kr.

Finanstilsynet vurderede endvidere ikke, at muligheden for en aktieemission var til stede. Dette var begrundet med, at Fonden for banken ikke havde midler til at deltage i en eventuel aktieemission samt bankens svage kapitalgrundlag.

Finanstilsynet var endvidere bekendt med, at banken ikke havde efterkommet kravet i forbindelse med moderselskabsgarantien fra datterbanken. På denne baggrund var Finanstilsynet bekendt med, at Finansiell Stabilitet havde fremsat krav mod banken.

Hensynet til den finansielle stabilitet efter den 1. oktober 2010 styrkede også kravet til sandsynligheden for, at en emission kunne gennemføres før der blev givet fristforlængelse. Det skulle ses i sammenhæng med bankens træk på likviditeten i forbindelse med Finanstilsynets afgørelse af 27. september 2010 og usikkerheden om, hvorvidt bankens fundingaftaler var misligholdt som følge af solvenskravet.

På dette grundlag kunne Finanstilsynet ikke imødekomme anmodningen om fristforlængelse frem til den 9. november 2010. Finanstilsynet forlængede fristen til den 30. september 2010 kl. 23.00.

Banken anmodede senere samme dag om forlængelse af fristen til den 8. oktober 2010 kl. 12.00. Det oplystes i anmodningen, at banken havde indgået en betinget aftale om overdragelse af sin virksomhed til Finansiell Stabilitet. Finanstilsynet imødekom på denne baggrund anmodningen om fristforlængelse.¹

Den 14. oktober 2010 gav Finanstilsynet tilladelse til, at banken blev overdraget til Eik Banki Føroya P/F, et datterselskab under Finansiell Stabilitet A/S, med virkning fra den 30. september 2010.

4. Revisionsprotokollater

Et pengeinstituts eksterne revisorer har ansvaret for revisionen af årsrapporten. Revisionen afsluttes med en påtegning på årsrapporten. Hvis denne er uden forbehold eller supplerende oplysninger, betyder det, at årsrapporten ifølge revisorerne ikke indeholder væsentlige fejl eller mangler.

¹ Den 8. oktober 2010 rettede banken henvendelse med anmodning om fristforlængelse indtil den 15. oktober 2010, da betingelserne for overdragelsen til Finansiell Stabilitet ikke var endeligt opfyldt. Finanstilsynet imødekom anmodningen.

Revisorerne rapporterer i revisionsprotokollatet til bestyrelsen om den udførte revision, resultatet heraf samt øvrige forhold af interesse for bestyrelsen. I finansielle virksomheder stiller Finanstilsynet en række supplerende krav til indholdet af revisionsprotokollatet vedrørende årsrapporten.

Kopi af revisionsprotokollatet vedrørende årsrapporten skal sendes til Finanstilsynet. Finanstilsynet læser som fast praksis dette med henblik på at opnå en øget viden om pengeinstituttets drift, praksis, kapital m.v. og vurderer på baggrund af protokollatet, om der er områder, der giver grundlag for en tilsynsmæssig reaktion.

Ved denne gennemgang er der fokus på blandt andet bemærkningsafsnittet, hvor revisionen i henhold til bilag 2² til revisionsbekendtgørelsen skal gøre bemærkninger om f.eks. lovovertrædelser og om påbud fra Finanstilsynet, som virksomheden endnu ikke har efterlevet.

Som led i revisionens arbejde skal revisionen, jf. revisionsbekendtgørelsens § 24, stk. 1, nr. 1-2, erklære sig om bankens 10 største engagementer og øvrige engagementer, der overstiger 10 pct. af basiskapitalen.

4.1.1 Internt revisionsprotokollat for 2006

Revisionen konkluderede, at revisionen af årsrapporten ikke havde givet anledning til forbehold eller supplerende oplysninger, og gav årsrapporten en blank påtegning.

Revisionen havde en række bemærkninger, hvoraf størstedelen blev afklaret i indeværende regnskabsår, men hvor der stadig var et udestående vedrørende udarbejdelse af formelle retningslinjer for, hvilke rettigheder personalet i de enkelte afdelinger burde have i forhold til adgang til IT-systemer samt at det anbefalede, at der blev oprettet en uafhængig kontrolfunktion for fondsafdelingen (*Risk Management*). Yderligere var det revisionens anbefaling, at der i forbindelse med den planlagte børsnotering af banken udarbejdedes nye regler for forbyggende foranstaltninger mod hvidvask.

Revisionen skulle erklære sig om bankens 10 største engagementer og øvrige engagementer, der oversteg 10 pct. af basiskapitalen. Der var samlet foretaget hensættelser på de 10 største engagementer på 68,5 mio. kr. For de øvrige engagementer fremgik det, at banken vurderede, at der ikke var behov for hensættelser på engagementet, og at revisionen kunne tilslutte sig den foretagne vurdering.

Som led i sit arbejde havde revisionen i revisionsprotokollatet fulgt op på de påbud, som Finanstilsynet udstedte i forbindelse med undersøgelsen i juni 2006.

² Med virkning fra 1. januar 2009 findes hjemlen i revisionsbekendtgørelsens § 4, stk. 5.

Revisionen havde således påset, at der nu forelægges en rapport på bestyrelsesmødet, der viste direktionens overholdelse af de fastsatte grænser. Ligeledes havde revisionen påset, at formanden påførte sine initialer på alle sider af mødereferaterne, og at bestyrelsesmedlemmerne påførte dato for underskrivelsen. Den interne revision bekræftede i revisionsprotokollatet for årsrapporten for 2006, at påbuddet om, at it-sikkerhedspolitikken og it-beredskabsplanen skulle forelægges for og vedtages af bestyrelsen, var opfyldt.

Finanstilsynet konstaterede, at banken ikke havde den nødvendige tilladelse som værdipapirhandler. Efterfølgende havde banken, ifølge revisionen, fået en midlertidig tilladelse som værdipapirhandler.

Det var ikke udarbejdet skriftlige og kontrollerbare instrukser til de medarbejdere, som kunne disponere på udlandsområdet. Revisionen ville påse, at dette forhold snarest blev afklaret.

Revisionen konkluderede, at der var sket en ajourføring af kreditpolitikken således, at der blev tilføjet en stillingtagen til bankens nye forretningsområde, nemlig finansiering af ejendomsprojekter i Danmark via aflastningsgarantier, stillet i favør af den danske datterbank.

Det var endvidere revisionens opfattelse, at Finanstilsynets påbud om tilbageførsel af hensættelser og regulering af kapitalandele var taget til efterretning og gennemført.

Vedrørende forebyggende foranstaltninger mod hvidvask havde revisionen, som nævnt i afsnit 3.9, gjort bankens direktion og bestyrelse opmærksom på overtrædelse af § 4 i Bekendtgørelse for Færøerne af lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask. Så vidt revisionen var orienteret arbejdedes der med dette område.

4.1.2 Eksternt revisionsprotokollat for 2006

Revisionen konkluderede, at revisionen af årsrapporten ikke havde givet anledning til forbehold eller supplerende oplysninger, og gav årsrapporten en blank påtegning.

Revisionen skulle erklære sig om bankens 10 største engagementer og øvrige engagementer, der overstiger 10 pct. af basiskapitalen. Engagementsgennemgangen fremgik af intern revisions revisionsprotokollat, og revisionen havde tilsluttet sig de af intern revision fremførte kommentarer.

Revisionen bekræftede, at påbuddet til bestyrelsen om at sikre at bestemmelser i § 71 blev efterlevet så vidt angik forlæggelse for og godkendelse af bestyrelsen af it-sikkerhedspolitikken og it-beredskabsplanen.

4.2.1 Internt revisionsprotokollat for 2007

Revisionen konkluderede, at revisionen af årsrapporten ikke havde givet anledning til forbehold eller supplerende oplysninger, og gav årsrapporten en blank påtegning.

Revisionen bemærkede, at forholdene vedrørende kapitalpensionskonti skulle afklares, at der skulle udarbejdes formelle retningslinjer for medarbejdernes adgang til it-systemerne, at der skulle strammes op på reglerne for fondsafdelingen og kontantdepotet, og at der skulle ske ændringer i anvendelsen af fjernarkivet.

Revisionen skulle erklære sig om bankens 10 største engagementer og øvrige engagementer, der oversteg 10 pct. af basiskapitalen. Der var samlet foretaget hensættelser på 5,8 mio. kr. på de 10 største engagementer, og revisionen kunne tilslutte sig denne vurdering.

Som følge af Finanstilsynets undersøgelse i juni 2006 havde revisionen fulgt op på de påbud, som endnu ikke var afklaret ved aflæggelse af revisionsprotokollat for årsrapporten for 2006. Herunder konkluderede revisionen, at der endnu ikke var udarbejdet skriftlige og kontrollerbare instrukser til de medarbejdere, som kunne disponere på udlandsområdet. Revisionen ville påse, at dette forhold blev afklaret snarest.

For så vidt angår forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge, blev der så vidt revisionen var orienteret arbejdet med en afklaring af forholdet.

Den interne revision bekræftede i revisionsprotokollatet for årsrapporten for 2007, at påbuddene vedrørende bestyrelsens forhandlingsprotokol, markedsrisikoområdet, kapitaldækningsopgørelsen samt kreditrisikoområdet var opfyldt, samt at der var udarbejdet forretningsgange for opgørelse og kontrol af bankens og koncernens solvens.

På området for forebyggende foranstaltninger mod hvidvask var der ifølge intern revision indført forebyggende foranstaltninger, men den nødvendige og lovpligtige identifikation/legitimation ved etablering af nye kunder fungerede ikke tilfredsstillende, og at der ville blive fulgt op på denne problemstilling.

Dette skete dog ikke, og i revisionsprotokollatet for 2009 fremgår det, at størstedelen af bankens kunder ikke er blevet behørigt legitimeret. Dermed ses Finanstilsynets påbud ikke at være blevet efterlevet jf. afsnit 4.4.1.

4.2.2 Eksternt revisionsprotokollat for 2007

Revisionen konkluderede, at revisionen af årsrapporten ikke havde givet anledning til forbehold eller supplerende oplysninger, og gav årsrapporten en blank påtegning.

Revisionen skulle erklære sig om bankens 10 største engagementer og øvrige engagementer, der oversteg 10 pct. af basiskapitalen. Engagementsgennemgangen fremgik af intern revisions revisionsprotokollat, og revisionen havde tilsluttet sig de af intern revision fremførte kommentarer.

Finanstilsynet bemærker, at revisionen burde have erklæret sig om de endnu uafklarede påbud udstedt af Finanstilsynet i forbindelse med undersøgelsen i juni 2006. Dette ses dog ikke at være tilfældet. Derimod er de omtalte påbud behandlet af intern revision.

4.3.1 Internt revisionsprotokollat for 2008

Revisionen konkluderede, at revisionen af årsrapporten ikke havde givet anledning til forbehold eller supplerende oplysninger, og gav årsrapporten en blank påtegning.

Revisionen havde nogle opfølgende kommentarer vedrørende bemærkningerne givet i revisionsprotokollatet for 2007, og en række nye bemærkninger vedrørende personaleafdelingen, herunder blandt andet, at revisionen anbefalede at Compliance Officer fik oplysninger om alle ansættelser, at personalearkivet skulle systematiseres og at forretningsgangene blev opdateret således, at der ikke opbevaredes personlig data uden hjemmel.

Revisionen skulle erklære sig om bankens 10 største engagementer og øvrige engagementer, der oversteg 10 pct. af basiskapitalen. Det fremgik for hvert enkelt engagements vedkommende, at banken vurderede, at der ikke var behov for hensættelser på engagementet, og at revisionen kunne tilslutte sig den foretagne vurdering.

Revisionen fulgte op på efterlevelsen af påbuddene udstedt af Finanstilsynet i juni 2006. Revisionen konkluderede, at der nu var udarbejdet skriftlige og kontrollerbare instrukser til de medarbejdere, som kunne disponere på udlandsområdet, og forholdet var således afklaret. Vedrørende forebyggende foranstaltninger mod hvidvask konkluderede revisionen, at alle forretningsgange var opdateret og efterlevedes, samt at alle kunder, der havde oprettet en konto i banken efter 1999, var blevet kontaktet og afkrævet den nødvendige dokumentation, og hvis de ikke havde efterlevet dette var kundeforholdet ophørt. Dette var dog ikke korrekt jf. afsnit 4.4.1.

4.3.2 Ekstern revisionsprotokollat for 2008

Revisionen konkluderede, at revisionen af årsrapporten ikke havde givet anledning til forbehold eller supplerende oplysninger, og gav årsrapporten en blank påtegning.

Revisionen skulle erklære sig om bankens 10 største engagementer og øvrige engagementer, der oversteg 10 pct. af basiskapitalen. Engagements-

gennemgangen fremgik af intern revisions revisionsprotokollat, og revisionen havde tilsluttet sig de af intern revision fremførte kommentarer.

4.4.1 Internt revisionsprotokollat for 2009

Revisionen konkluderede, at revisionen ikke havde givet anledning til forbehold.

Det var revisionens opfattelse, at de etablerede forretningsgange og interne kontroller, herunder den af ledelsen tilrettelagte risikostyring, der omhandlede rapporteringsprocesser og væsentlige forretningsmæssige risici, fungerede tilfredsstillende.

Det var tillige revisionens opfattelse, at årsregnskabet gav et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2009 samt af resultatet af aktiviteter for regnskabsåret 2009 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Revisionen henledte bestyrelsens opmærksomhed på følgende særlige forhold vedrørende årsregnskabet for 2009:

1) Regnskabsprocessen savnede planlægning og koordinering, hvilket medførte, at revisionen havde udført sit arbejde under et tidspres, der kunne have været medvirkende til at mulige fejl og mangler ikke var blevet opdaget, samt at kvaliteten i det udførte arbejde ikke stod mål med det, der forventedes af en børsnoteret virksomhed.

2) Risikostyringen havde haft stort fokus de sidste år. I 2007 ansatte banken en Risk Manager med ansvaret for risikostyringen i banken. Funktionsbeskrivelsen for denne nye funktion burde indeholde krav til rapporteringen, der skulle udarbejdes politikker og styringslinjer for alle bankens risikoområder og bestyrelsen skulle overveje i hvilket omfang, koncernens risiko skulle indgå i overvejelserne.

3) Lån til dagsværdi: Der eksisterede ikke et aktivt marked for en nærmere bestemt type udlån, og ledelsen havde derfor udarbejdet en cash-flow model som viste, hvad udlånene skulle op- eller nedskrives til. Det var vigtigt for revisionen, at ledelsen havde valgt en model, hvor opgørelsesmetoden var den samme fra kvartal til kvartal, og at udlånene blev dagsværdireguleret til den værdi, som man i modellen havde beregnet.

4) Kapitalandel i FDI Invest, tidligere EBH Zweitmarkt: Revisionen anbefalede bestyrelsen at undersøge, hvorfor selskabets revision endnu ikke havde afsluttet regnskabet for 2008, samt at rykke herfor, således at bestyrelsen kunne få et indblik i selskabets økonomiske situation, og revisionen kunne følge regnskabsreguleringen, som tilsagde at associerede selskaber måltes til indre værdi.

5) En for sen afregning af renteskat i 2009 havde medført en opkrævning på 106 tkr. i rente, hvorfor revisionen anbefalede, at der blev indført procedurer, der sikrede, at banken ikke blev påført unødvendige omkostninger.

6) Dankorteklæringen blev i første omgang ikke underskrevet, idet revisionen ikke var tilfreds med foranstaltningerne på området, som skulle sikre efterlevelsen af de krav, som Dankort A/S stiller til banken. Der blev efterfølgende rettet op på dette, og erklæringen blev underskrevet og afsendt.

7) Andre ordinære indtægter: Ledelsen havde valgt at indtægtsføre 7,5 mio. kr., der var opført som et passiv i bøgerne efter købet af Kaupthing Banks afdeling på Færøerne.

8) Regnskabsmæssig sikring: Revisionen anbefalede, at der skete en funktionsadskillelse for så vidt angik udførelsen af effektivitetstests i forbindelse med at et sikringsforhold kunne indregnes og måles som regnskabsmæssig sikring.

Revisionen tilsluttede sig herudover de bemærkninger, som blev beskrevet af den eksterne revision i det eksterne revisionsprotokollat for 2009. For at sikre en effektiv udnyttelse af tiden havde intern og ekstern revision delt de nødvendige bemærkninger imellem sig.

Revisionen skulle erklære sig om bankens 10 største engagementer og øvrige engagementer, der oversteg 10 pct. af basiskapitalen. Der var foretaget nedskrivninger på et af de 10 største engagementer på 50,5 mio. kr. Det fremgik for hvert enkelt af de resterende engagementers vedkommende, at banken vurderede, at der ikke var behov for hensættelser på engagementet, og at revisionen kunne tilslutte sig den foretagne vurdering.

Revisionen anførte følgende uafklarede bemærkninger i 2009:

På indlånsområdet anbefalede revisionen at få arbejdet med at indsamle underskrifter på de enkelte kapitalpensionsaftaler afsluttet. Projektet vedrørende adgangsrettigheder til it-systemer var sat i bero på grund af skiftet fra Elektron til SDC.

Revisionen havde følgende bemærkning til påbuddet givet af Finanstilsynet ved undersøgelsen i juni 2006 om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask: Det havde efterfølgende vist sig, at det kun var lykkedes at indhente legitimation hos godt 10 pct. af kundeforholdene indgået før 1999. Kundeforholdene var dog ikke bragt til ophør af denne grund, som det ellers var oplyst. Finanstilsynets påbud kunne derfor ikke anses for opfyldt.

4.4.2 Ekstern revisionsprotokollat 2009

Revisionen skrev, at den havde afsluttet revisionen af årsrapporten 2009 og forsynede årsrapporten med en revisionspåtegning uden forbehold eller supplerende oplysninger.

Revisionen tilsluttede sig de bemærkninger, den interne revision havde redegjort for i det interne revisionsprotokollat for 2009.

Herudover redegjorde revisionen for følgende korrigerede væsentlige fejl i årsrapporten for 2009: Der var ikke sammenhæng mellem egenkapitalen ifølge regnskabssystemet og egenkapitalen ifølge foreliggende udkast til årsregnskab. Årsagen var, at der var opstået en fejl i forbindelse med en praksisændring fra den gamle til den nye regnskabsbekendtgørelse.

Revisionen havde også konstateret følgende fejl, som ikke var korrigeret i årsrapporten for 2009: Banken manglede at regulere resultaterne for 2009 for associerede selskaber, idet disse årsregnskaber ikke forelå. Banken havde opskrevet værdien af overtagne aktiver, uden at dette var sket i overensstemmelse med de gældende regler.

Vedrørende regnskabsprocessen udtalte revisionen, at processen havde været meget presset og at de aftalte planer ikke blev overholdt, hvilket efter revisionens opfattelse væsentligt forøgede risikoen for fejl.

5. Væsentligste konklusioner fra den af Eik Banki Føroya P/F bestilte advokatundersøgelse af forholdene i banken

Efter at aktiviteterne i banken var overført til datterselskabet Eik Banki Føroya P/F under Finansiell Stabilitet A/S anmodede den nye bestyrelse advokat Carsten Fode, Kromann Reumert Advokatfirma, om at undersøge banken for at få klarlagt de væsentligste årsager til dennes økonomiske sammenbrud. Advokaten blev ligeledes anmodet om at undersøge, hvorvidt der fandtes at være begrundet mistanke om, at bankens tidligere ledelse, revision eller nærtstående havde begået ansvarspådragende og/eller strafbare handlinger i banken.

Advokaten fandt, at *"bankens uforsvarlige kreditgivning, særligt til ejendomsprojekter i Danmark og Tyskland, men også til færøske erhvervskunder, og en manglende risikostyring var de væsentlige årsager til bankens økonomiske sammenbrud. Banken har i en række store udlånsengagementer haft en høj risikoprofil, i flere tilfælde kombineret med aftaler om "upsides" eller ejerandele i de finansierede virksomheder.*

... at bankens ledelse i en række tilfælde på et uforsvarligt grundlag har truffet beslutninger om kreditgivning til meget store og risikofyldte engagementer uden at iagttage bankens retningslinjer mv. for kreditgivning og uden at udnytte ressourcerne i bankens kreditorganisation.

Det uforsvarlige beslutningsgrundlag har beroet på manglende eller utilstrækkelig kreditmæssig behandling i sager, hvor kreditgivning er blevet indstillet til bestyrelsens bevilling. Det er således karakteristisk for bankens kreditgivning til udenlandske ejendomsprojekter, at bankens kreditorganisation, særligt erhvervs- og kreditafdelingen, ikke har været udnyttet som forudsat i bankens retningslinjer mv. for kreditgivning og derfor ikke har udført det arbejde, som en forsvarlig kreditsagsbehandling fordrer.”

Advokaten konstaterede endvidere, at de lovpligtige retningslinjer i henhold til § 70 og § 71 i lov om finansiel virksomhed havde foreligget i banken. De havde dog i betydeligt omfang været tilsidesat i praksis.

Advokaten fandt, at banken havde overtrådt § 145 i lov om finansiel virksomhed ved at have engagementer, der oversteg 25 pct. af basiskapitalen og § 181 om koncerninterne engagementer ved at gennemføre en koncernintern transaktion, der ikke var på markedsmæssige vilkår.

Advokaten fandt endvidere, at intern revision mangelfuldt havde udført sine pligter, og at ekstern revision havde handlet i strid med god revisorskik ved utilstrækkeligt eller mangelfuldt at have underrettet bankens ledelse og Finanstilsynet om væsentlige svagheder, mangler, fejl, risici og lignende i banken.

Advokaten vurderede endvidere, at bankens ledelse var ansvarlig for at have fortsat bankens virksomhed efter det tidspunkt, hvor advokaten vurderede, at banken ikke længere opfyldte lovens solvenskrav (håbløshedstidspunktet).

Som følge af de særlige regler i Erstatningsansvarslovens § 23 anbefalede advokaten, at der ikke rejses erstatningssag mod den interne revisions revisionschef.

Samlet set vurderede advokaten, at der var sket overtrædelser af lov om finansiel virksomhed, som kunne medføre et strafansvar, at bankens direktion og bestyrelse havde handlet ansvarspådragende og at ekstern revision burde indbringes for revisornævnet.

5.2 Finanstilsynets bemærkninger til advokatredegørelsen

Som det fremgår af denne redegørelse er Finanstilsynet i vidt omfang enig med advokaten om årsagerne til bankens økonomiske sammenbrud.

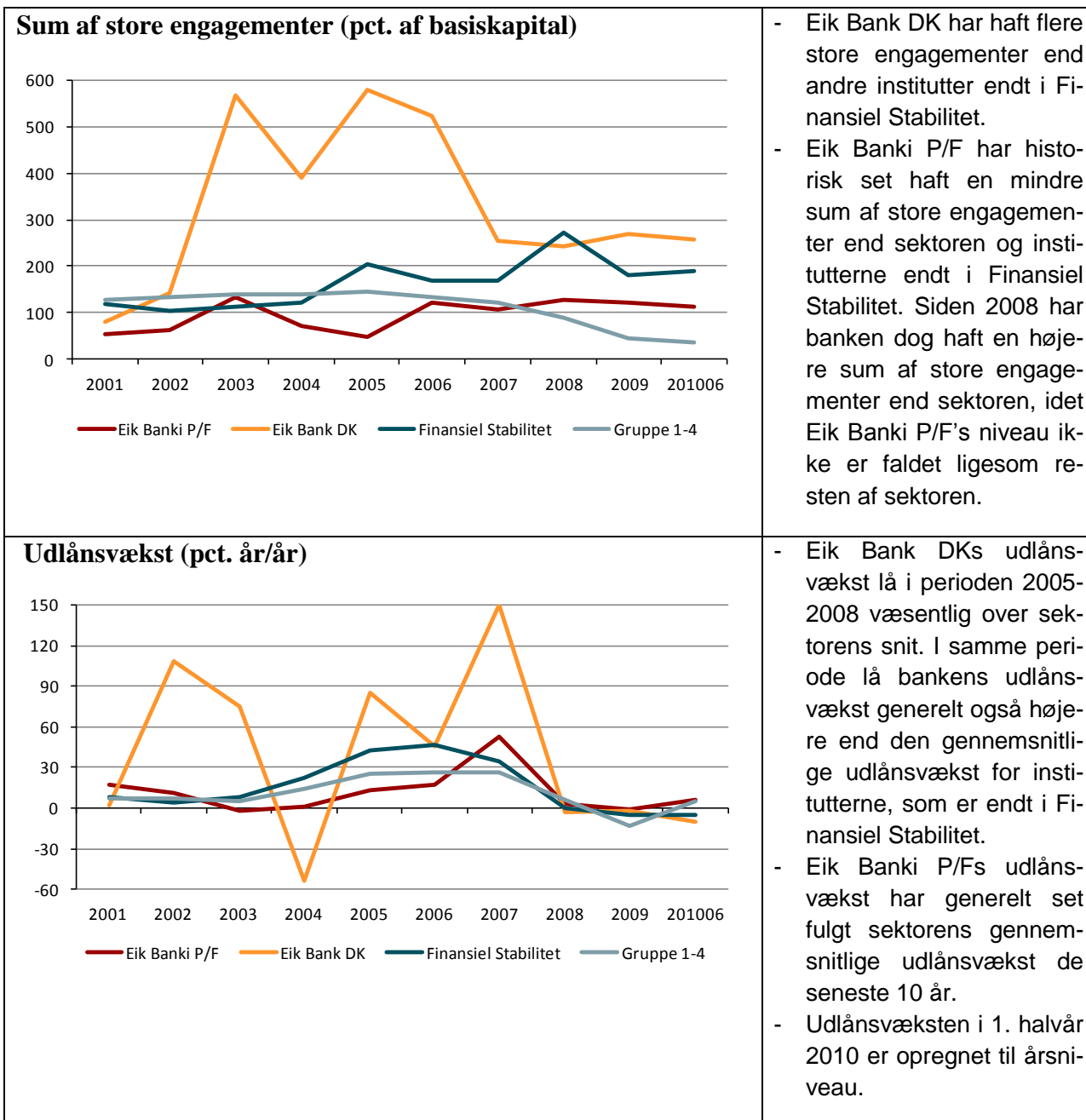
Eik Banki koncernen valgte en vækststrategi for begge banker. Denne vækststrategi kombineret med den valgte eksponering mod fast ejendomme og byggeri primært i datterbanken, men også i moderbanken via aflast-

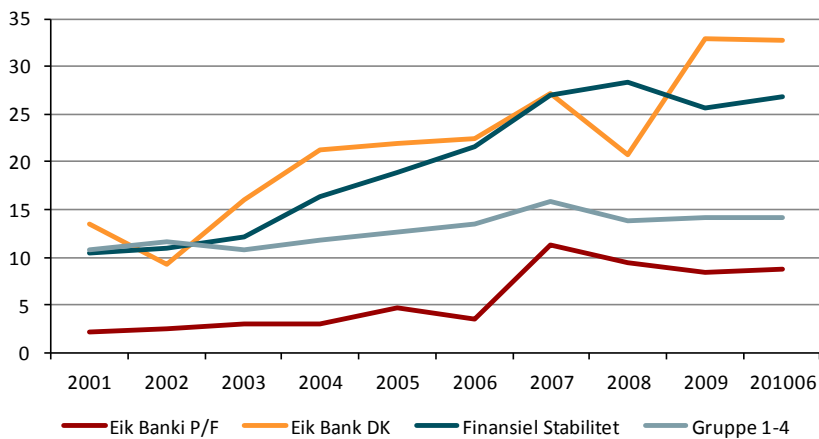
ningsgarantierne, var af afgørende betydning for, at banken ikke kunne modstå det økonomiske konjunkturtilbageslag.

Finanstilsynet har foretaget politianmeldelse i relation til forhold i datterbanken.

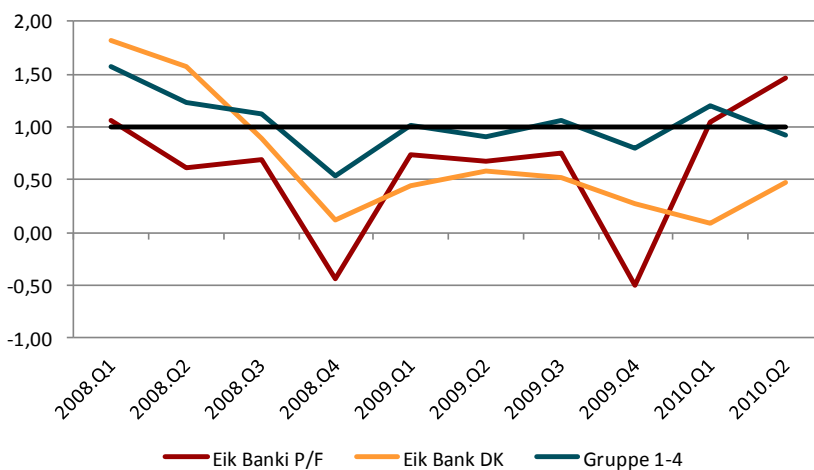
Bilag 1. Eik Bank DK og Eik Banki P/F sammenlignet med den øvrige banksektor

En sammenstilling af Eik Bank DK og Eik Banki P/F på udvalgte parametre (risikokoncentration, vækst og indtjening) set over en årrække i forhold til Finansiell Stabilitet samt den øvrige banksektor (fordelt på relevante benchmark-grupper). Finansiell Stabilitet består af Amagerbanken, Ebh, Fionia Bank, Fjordbank Mors, Løkken Sparekasse, Max Bank og Roskilde Bank og disse institutter indgår kun med data i årene før de blev overtaget af Finansiell Stabilitet.

Ejendomseksponering (pct.)

- Eik Bank DK's ejendoms-eksponering har de seneste 10 år ligget tæt på ejendoms-eksponeringen for de institutter, der er endt i Finansiell Stabilitet.
- Eik Banki P/Fs ejendoms-eksponering har de seneste 10 år ligget under sektorens generelle niveau.

Indtjening i forhold til omkostninger, herunder nedskrivninger

- Eik Bank DK og Eik Banki P/F har begge generelt haft en lavere indtjening ift. omkostninger end sektoren.
- FS bankerne er ikke inddraget her, da de i sagens natur har haft langt større omkostninger og nedskrivninger end indtjening.

Anm.: Gruppe 1-4 er eksklusive institutter, der er endt i Finansiell Stabilitet